

De club van de “broertjes”: Vitesse

Nico van Horn

In oktober ging de film ‘Johan’ in première, over elf broers die allemaal in één team speelden, de Texelse Boys. Elf is wel erg veel, maar voetbalspelende broertjes zijn geen uitzondering: Van de Kerkhof, Koeman, Mühren, de Boer en Witschge. De kroon spant Vitesse uit Arnhem. Tijd voor de broertjes Dezentjé.

Dezentjé

Op één van de oudste elftalfoto's van Vitesse uit Arnhem zien we vijf jongens van Indische afkomst (zie de website van Vitesse: www.vitesse.nl). En ze lijken op elkaar. Gelukkig is hun achternaam ook hetzelfde: Dezentjé. In sommige publicaties wordt gesproken over vijf broers, maar dat zou al te mooi zijn. Het gaat om vijf neven van een wijdvertakte Indische familie. Voorzover ik thans kan nagaan waren zij trouwens de eerste gekleurde sporters in Nederland. De familie Dezentjé was verwant aan de Soesoehoenan van Solo, de hoogste inlandse vorst in Indië.

Aan de Arnhemse voetbalclub Vitesse van 1892 zijn verschillende gedenkboeken gewijd: die van 1932, 1952, 1967 en 1992 en recentelijk nog het 111-jarig boek. In de lijst van ereleden of leden van verdienste komt de naam Dezentjé niet voor. En dat is eigenlijk jammer. We duiden in de kleurrijke ontstaansgeschiedenis van Vitesse.

Vitesse

Een nog ouder Vitesse waarover in de vermelde gedenkboeken wat vaagjes wordt gesproken, heeft trouwens echt bestaan! In april 1887 werd Vitesse geboren, als cricketclub. Volgens de spaarzame berichten is deze club in 1891 ten ondergegaan, omdat er geen geschikt speelveld meer was en omdat er nauwer bestond tussen de verstokte cricketers en een nieuwe garde die liever voetbalde. De club had blijkbaar toch een onuitwisbare indruk nagelaten, want de nieuwe club van 1892 ontving ook de naam Vitesse. Dit tweede (en huidige) Vitesse werd wakker gekust door leerlingen van het gymnasium, de HBS en de particuliere lagere school Boswijk, alle in Arnhem.

De oprichtingsdatum 14 mei 1892 staat vast, maar even belangrijk is het wijze besluit van de jongheren in september 1892 om ook actief de voetbalsport te bedrijven, en niet alleen te cricketten. De namen van de oprichters en eerste leden van Vitesse zijn bekend. We kunnen Vitesse ook wel de club van de broertjes noemen: we vin-

den twee keer de naam Couvée, twee keer de naam d'Arnaud, verder komt de naam Hesselink dubbel voor, maar de naam Dezentjé spant de kroon: vier vermeldingen in het eerste levensjaar van Vitesse. Deze jongens waren allemaal in Indië geboren maar verhuisden naar Nederland voor hun schoolopleiding. De meesten belandden rond 1891 in Arnhem, na een aantal jaar in Den Haag, de weduwe van Indië, te hebben vertoefd.

De eerste president van Vitesse was Frans Dezentjé (1874). In 1885 was hij vanuit Solo in Den Haag aangekomen en ging daar naar school. Na een jaar HBS in Delft, kwam hij in 1891 in Arnhem op de HBS. De eerste matchcaptain was Edmond Dezentjé (1877), een volle neef van Frans. Edmond zat vanaf 1892 op de Arnhemse HBS en verliet de school in 1895. Hij was blijven zitten in de tweede klas en verhuisde naar de Chemische School in Amsterdam.

Bernard Dezentjé (1877) was wel niet de eerste penningmeester, maar in dezelfde maand dat Vitesse besloot te gaan voetballen, in plaats van cricket alleen, werd hij penningmeester. Bernard was een jongere broer van voorzitter Frans. Hij was ook leerling op de HBS tot aan zijn eindexamen in 1895. Verder speelde in het eerste team van Vitesse ook nog goalgetter Elias Dezentjé (1878), een broer van Edmond. Elias zat bij de oprichting van Vitesse nog op de lagere school. In 1894 kwam hij op de HBS terecht.

Vitesse: niet alleen voetbal

De eerste officiële match van Vitesse was in december 1892, tegen de Nijmeegsche Football Club. Gedurende die eerste jaren speelden er dus vier jongens Dezentjé in het eerste elftal van Vitesse. Ze deden niet alleen aan voetbal: af en toe werd er nog gecricket, deden ze mee aan een wandelwedstrijd, een snippenjacht ofwel een ‘go-as-you-please’. Voor al deze activiteiten betaalden de heren een kwartje per maand. In de loop van het seizoen 1894-1895 kwam eindelijk de vijfde Dezentjé op de proppen: Caspard of Gaspard. Deze Dezentjé (1873) was de oudere broer van Bernard en Frans. Hij had leren sporten bij de Haagsche Voetbal Vereeniging (HVV) waar hij tussen oktober 1891 en maart 1894 vijftien wedstrijden meespeelde. In de loop van 1893 verhuisde hij weliswaar van Den Haag naar Arnhem, maar hij bleef regelmatig voor HVV uitkomen. Bij de verhuizing naar Arnhem werd hij buitenlid van Vitesse. Toen hij in de-

cember 1894 door de rest van het team werd voorgesteld als matchcaptain ontstond er rumoer. Het latere erelid Hesselink zegde zijn lidmaatschap op, omdat hij het onzin vond dat een buitenlid matchcaptain werd. Of speelde mee, dat hij er maar met zijn ene broer bij zat en de Dezentjé's een club van vijf vormden binnen het elftal? Enfin, de gemoederen waren toch binnen een aantal weken gesust.

In februari 1895 speelde Vitesse wedstrijden tegen een elftal Engelsen. Later die maand vergaderde de club intensief over de vraag of ze gymnastiek moesten toelaten tot hun club. Officieel zou dit niet gebeuren. Atletiek haalde het wel: er waren regelmatig wedstrijden in atletiek, hardlopen, wandelen, snippenjacht, worstelen, touwtrekken en zelfs aan roeien werd aandacht besteed. Dit alles viel onder de afdeling atletiek. Toch zou meer en meer de nadruk op voetbal komen te liggen.

Halverwege 1895 verlieten de vijf neven Dezentjé Arnhem en Vitesse, of omdat ze elders op school gingen of omdat ze terug naar Indië gingen.

Vitesse heeft meer te danken aan de familie Dezentjé dan uit de gepubliceerde literatuur blijkt. Vandaar deze korte familieberichten.